

INTERVIEW MET RUUD VAN DEN BELT,  
UITGEVER NEDERLANDS VAN UITGEVERIJ DEVIANT

# DOEN: omdat Nederlands ertoe doet

Ruud van den Belt, uitgever Nederlands van Uitgeverij Deviant, zag het mbo-vak Nederlands de afgelopen decennia in verval raken. Het werd plichtmatig, de methodes werkten te veel toe naar het examen, de motivatie van studenten en docenten verdween. Volgens Ruud is het broodnodig om het plezier weer terug te brengen in het vak Nederlands. Hoe? Met DOEN, een nieuwe mbo-methode Nederlands. Vanaf studiejaar 2024-2025 is DOEN op niveau 3F beschikbaar, een jaar later ook op niveau 2F. **BAS WOLTERS**

**H**et afgelopen jaar heeft Uitgeverij Deviant een analyse gemaakt van alle mbo-methodes Nederlands die er zijn. De conclusie: 'Met methodes Nederlands doen educatieve uitgeverijen allemaal hetzelfde, inclusief wijzelf: we bouwen vanaf het begin cursorisch, dus per vaardigheid, op richting het examen.'

## 'TAAL IS NIET CURSORISCH'

Met andere woorden: de opbouw van de methode zorgt ervoor dat studenten telkens voor een langere periode met één taalvaardigheid bezig zijn. Deze manier correspondeert niet met taalgebruik in het dagelijks leven, aldus Ruud: 'Taal, natuurlijke taal, is niet cursorisch.' Bovendien is het desastreus voor de motivatie van studenten en docenten: 'In het mbo zijn we met z'n allen zo afgestapt van de vraag wat nou eigenlijk een goede manier is van het aanbieden van Nederlands. Als ik docent was en vijf weken niks anders zou doen dan lesgeven in leesvaardigheid, om

die examentrucjes erin gestampt te krijgen, dan zou ik daar niet blij van worden.' Natuurlijk is het de bedoeling dat studenten het examen met een positief resultaat afsluiten. Daarom staan in het laatste deel van de methode, dat 'Geslaagd zijn' heet, verschillende oefenexamens. 'Maar DOEN is niet vanaf het begin aan het opbouwen naar het examen. Dan zouden die studenten gewoon al nul zin hebben om te starten.'

## PRODUCTIEVE VAARDIGHEDEN GECOMBINEERD

Daarom wijkt DOEN op essentiële punten wezenlijk af van andere mbo-methodes Nederlands. DOEN bestaat uit vier delen: 'Jezelf zijn', 'Burger zijn', 'Professional zijn' en dus 'Geslaagd zijn'. In de eerste drie delen worden de taalvaardigheden gecombineerd aangeboden. Doordat je op verschillende terreinen werkt, haal je meer leerwinst en beklijft de lesstof beter: 'Als je de vaardigheden combineert, dan worden de opdrachten natuurlijker, realistischer én efficiënter.'

Bovendien, zegt Ruud, is het daarvoor ook een stuk minder saai voor studenten.

In de eerste drie delen komen vooral de productieve vaardigheden – spreken, gesprekken voeren en schrijven – aan bod. Hierbij is het volgens Ruud belangrijk die vaardigheden dicht bij jezelf te houden: 'Ik wil dat studenten in hun communicatie vooral zelf hun eigen boodschap weten te verwoorden. En door te laten zien dat je taal altijd nodig hebt, dat taal en communicatie constant aanwezig zijn – in het kijken naar jezelf, alles wat je elke dag doet, de samenleving en straks je toekomstige beroep – maak je die communicatie relevanter voor studenten. Hopelijk maakt dat de docent uiteindelijk extra gemotiveerd om actief les te geven.'

## EEN BRIEF VAN DE BELASTINGDIENST

Stel: er valt een blauwe envelop op je mat. Wat doe je dan? Doe je niks, dan kan dat consequenties hebben.

Daarom moet je actie ondernemen. Een van de taken uit deel twee van DOEN gaat over correspondentie met officiële instanties. 'Als je het zo hoort,' zegt Ruud, 'klinkt dat echt dodelijk saai. Maar door de aankleding ervan en door het naar de student toe te trekken, wordt het relevant.'

Niet alleen moeten studenten de brief goed lezen om de boodschap ervan te achterhalen, ook gaan ze samen een telefoongesprek met de betreffende instantie naspelen. Zo oefenen ze tegelijkertijd met spreken en gesprekken voeren.

### MOOIE TAAL, RIJKE TEKSTEN

DOEN heeft dus vooral als doel om de taalproductie te verbeteren. Lezen is voornamelijk relevant om opdrachten te kunnen uitvoeren. Toch wordt ook leesvaardigheidsoefening aangeboden, maar anders dan anders. 'Volgens het ministerie moeten we mbo'ers enkel opleiden om zakelijke teksten te kunnen lezen,' aldus Ruud. 'Maar waarom? We hebben het er constant over dat het slecht gaat met de leesvaardigheid. Vind je het gek als we alleen maar zakelijke teksten aanbieden? Daarom bieden we in DOEN ook fictie aan voor het oefenen met leesvaardigheid. Hierin staat de

mooie taal, dat zijn de rijkere teksten.'

Daarnaast kunnen studenten oefenen met lezen (en luisteren) in de digitale

leeromgeving van Uitgeverij Deviant. Daarin staan honderden lees- en luisterteksten op niveau 2F en 3F. Dit aanvullende digitale oefenmateriaal ontvangen ze bij de methode.

### CREATIEF SCHRIJVEN

Ook het oefenen met schrijfvaardigheid wordt anders aangepakt in DOEN. De creativiteit van studenten wordt aangesproken, bijvoorbeeld door ze meer vrijheid te geven in hoe ze opdrachten maken. Ruud: 'In een van de taken mag je als student bijvoorbeeld invulling geven aan de

DOEN WIL STUDENTEN  
EN DOCENTEN  
MOTIVEREN BEZIG TE  
ZIJN MET NEDERLANDS

nieuwe functie van een leegstaand pand. Je gaat een plan schrijven.' Dit creatieve schrijven is laagdrempeliger voor studenten en het heft deels hun schrijfangst op, aldus Ruud: 'Je schrijft niet voor de docent, je schrijft vrijer.'

### GEWOON, DÓÉN

Alles in DOEN heeft als doel om studenten en docenten weer gemotiveerd te krijgen om bezig te zijn met Nederlands. Ruud: 'Ik wil dat docenten meer zin krijgen in lesgeven, doordat hun studenten zonder al te veel weerzin gewoon bezig zijn met Nederlands. Want Nederlands doet ertoe! Mbo-studenten hebben al twaalf jaar het vak gehad. Het zit er dus in, met DOEN willen we het eruit halen. En dat doe je door gewoon te dóén.'

Ruud van den Belt,  
uitgever Nederlands van  
Uitgeverij Deviant (Foto:  
Uitgeverij Deviant)

DE AUTEUR IS TEKSTSCHRIJVER BIJ  
UITGEVERIJ DEVIANT